

ONTWERP - PROJECTPLAN

SÚD IE – WETTERFRONT DOKKUM

BUITENGEBIED FASE 1
DOKKUM-EZUMAZIJL

KRW OEVERS PARTICULIERE GRONDEN

(besluit tot aanleg of wijziging van een waterstaatswerk; artikel 5.4 Waterwet)

Datum : 27 april 2015
Cluster : Projecten
OW nummer : OW.21011/B
Auteur : Andreas Hartman

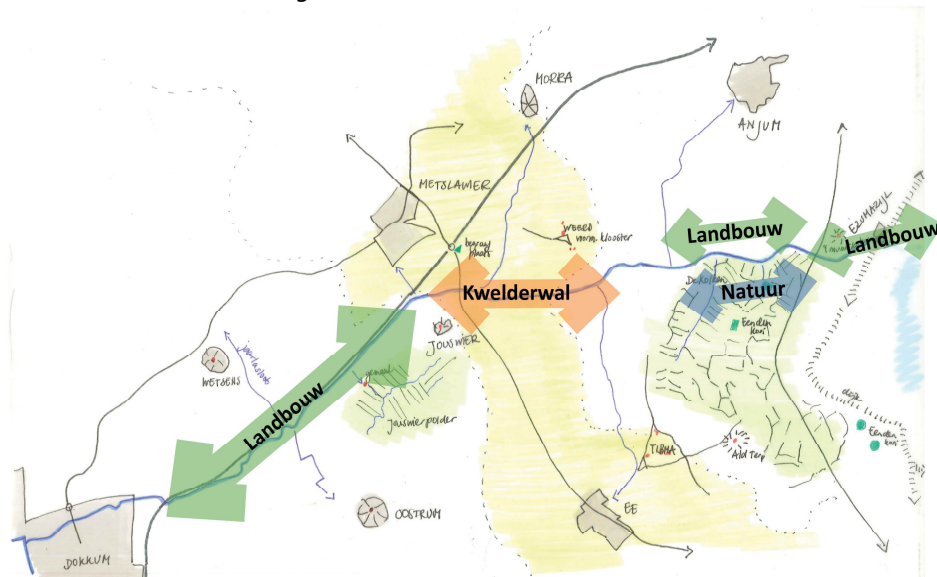
Inhoud

1. Aanleiding en doel	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Wetterskip Fryslân en project Súd Ie	4
1.3 Projectplan ex Waterwet	4
1.4 Begrenzing projectplan	5
1.5 Beleidskaders KRW-oeverers	5
1.6 Leeswijzer	6
2. Ligging en begrenzing plangebied	7
3. Beschrijving van de waterstaatswerken	8
3.1 Inleiding	8
3.2 KRW-oeverers	8
3.3 Verwerking grond in lokale kaden	13
4. Beschikbaarheid gronden	15
4.1 Eigendom huidige situatie	15
4.2 Eigendom toekomstige situatie	15
5. Effecten van het Projectplan	16
6. Wijze waarop het werk wordt uitgevoerd	16
7. Te treffen voorzieningen	17
7.1 Beperken nadelige gevolgen van het plan	17
7.2 Beperken nadelige gevolgen van de uitvoering	17
7.3 Financieel nadeel	17
8. Legger, beheer en onderhoud	18
8.1 Legger	18
8.2 Onderhoudsplichtigen	18
9. Samenwerking	19
10. Procedure	19
10.1 Algemeen	19
10.2 Inspraak	19
Bijlagen	20
Bijlage 1 - Typen KRW-oeverers t.p.v Reidswal en Ezumazijl	21
Bijlage 2 - Grondaankopen t.p.v. Reidswal en Ezumazijl	22

1. Aanleiding en doel

1.1 Aanleiding

Met het project Súd Ie – Wetterfront Dokkum beogen gemeente Dongeradeel, provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân de Súd Ie tussen Dokkum en Ezumazijl weer bevaarbaar te maken voor Dm-klasse boten met een doorvaarhoogte van maximaal 2,50 meter en een diepgang van 1,30 meter. In samenhang hiermee worden ook andere doelen in het gebied gerealiseerd zoals versterking van de lokale economie (recreatie en toerisme), natuurwaarden en de omgeving. Hierbij is er aandacht voor de specifieke kwaliteiten van het gebied.

Afbeelding 1: Landschappelijke kwaliteiten Súd Ie (Bron: Antea Group, 2014)

De totale projectomvang van Fase 1 (2014 – 2017) van project Súd Ie – Wetterfront Dokkum bedraagt ruim € 19 miljoen. Het voornemen is fase 1 eind 2017 te hebben afgerond. Het project Súd Ie heeft een subsidie ontvangen van het Waddenfonds ter grootte van € 9,6 miljoen (besluit DB Waddenfonds 13 september 2013). Hiermee is Fase 1 van het project Súd Ie – Wetterfront Dokkum binnen bereik gekomen. Het Programmabureau Súd Ie – Wetterfront Dokkum (hierna: Programmabureau) is aan de slag gegaan met het voorbereiden en uitvoeren van de eerste en meest urgente maatregelen uit het project.

Het project Súd Ie fase 1 omvat de volgende planonderdelen:

1. aanleg van een vaarroute (Dm-klasse) met een vaardiepte van 1,30 m. (baggerdiepte 1,50 m), voorzien van natuurvriendelijke oevers (ongeveer de helft van de lengte van de vaarweg) en duurzame oevers (ongeveer de helft van de lengte van de vaarweg) en voorzien van 5 aanlegsteigers;
2. het ophogen van een 3-tal bruggen binnen de bebouwde kom van Dokkum, met een doorvaarhoogte van 2,50 m;
3. het aanpassen van de sluisen Oostervallaat (Dokkum) en Ezumazijl voor de vaarrecreatie.
4. de aanleg van vispassages o.a. bij stuw Wetsens en bij sluis Ezumazijl.

5. diverse maatregelen voor de watersport binnen Dokkum onder de noemer Wetterfront Dokkum.

De maatregelen onder 1. zijn uitgewerkt in overzichtstekeningen die zijn opgenomen in bijlage 1. Deze overzichtstekeningen 1 vormen de basis voor dit Projectplan welke de aanleg van KRW-oeveren mogelijk op en langs eigendommen van twee particuliere eigenaren mogelijk maakt.

Het project Súd Ie – Wetterfront Dokkum wordt in opdracht van de gemeente Dongeradeel als penvoerder voorbereid en uitgevoerd. De gemeente heeft daarvoor samen met de provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân een Programmabureau opgezet. Medewerkers van Wetterskip Fryslân nemen deel aan de werk- en projectgroepoverleggen en hebben zodoende een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van maatregelen uit dit Projectplan.

Besluiten aangaande het project worden genomen in de Stuurgroep Súd Ie. Daarin zijn de bestuurders van de betrokken overheden vertegenwoordigd.

1.2 Wetterskip Fryslân en project Súd Ie

Wetterskip Fryslân heeft een bedrag van € 1,25 miljoen toegezegd aan het project (AB-besluit van 2 oktober 2012 en DB-besluit van 4-2-2014). Partijen (gemeente Dongeradeel, provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân) hebben een Samenwerkingsovereenkomst opgesteld om de beoogde maatregelen uit te voeren. Wetterskip Fryslân heeft ingestemd met de Samenwerkingsovereenkomst (DB-besluit van 1-7-2014) en heeft deze ondertekend op 4 juli 2014. Ook de andere partijen hebben de overeenkomst ondertekend.

In de eerste fase (2014 – 2017) van project Súd Ie – Wetterfront Dokkum worden diverse doelen van Wetterskip Fryslân gerealiseerd. Dit betreft de aanleg van natte natuurvriendelijke oevers, de aanleg van extra open water (buiten de boezem) en de aanleg van vispassages. Voor zover deze maatregelen samenvallen met de verdieping van de vaarweg zal daarnaast een deel van het (reguliere) baggeronderhoud worden meegenomen. Dit betreft met name het traject Dokkum – Jellegat. Lokale kaden in het plangebied worden niet op hoogte gebracht, met uitzondering van kaden langs ter hoogte van de dwarsprofielen 120-123 zuidzijde Súd Ie, bij Ezumazijl.

1.3 Projectplan ex Waterwet

Om de aanleg van KRW-oeveren op particuliere gronden te verzekeren heeft Wetterskip Fryslân als waterbeheerder op basis van artikel 5.4 Waterwet¹ een projectplan opgesteld. Het projectplan is een besluit in de zin van artikel 1:3 Algemene Wet Bestuursrecht (AWB). In het besluit vindt belangenafweging plaats en wordt rechtsbescherming geboden aan belanghebbenden. Het

---

¹ Artikel 5.4 Waterwet:

1. De aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder geschiedt overeenkomstig een daartoe door hem vast te stellen projectplan. Met de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk wordt gelijkgesteld de uitvoering van een werk tot beïnvloeding van een grondwaterlichaam.
2. Het plan bevat tenminste een beschrijving van het betrokken werk en de wijze waarop dat zal worden uitgevoerd, alsmede een beschrijving van de te treffen voorzieningen, gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk.

ontwerpbesluit (projectplan) is door het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân in de vergadering van 25 augustus 2015 inspraakrijp verklaard.

De overige waterstaatswerken die gerealiseerd worden binnen het project Súd Ie zullen middels andere Projectplan(nen) en watervergunningen op basis van de Keur van Wetterskip aan het Programmabureau Súd Ie – Wetterfront Dokkum worden vergund. Deze waterstaatwerken maken dan ook geen deel uit van onderhavig Projectplan. Het betreft hier KRW-oeveren op openbare gronden, duurzame oeverconstructies ten behoeve van de vaarweg, vispassages en aanlegsteigers.

Voor de aanleg van KRW-oeveren op openbare gronden heeft het Dagelijks Bestuur van Wetterskip Fryslân in haar vergadering van 17 maart 2015 het 'Projectplan Water KRW-oeveren openbare gronden en It Fryske Gea' inspraakrijp verklaard. Dit Projectplan ligt thans ter inzage.

1.4 Begrenzing projectplan

Onderhavig Projectplan Waterwet heeft betrekking op de KRW-oeveren die in het kader van project Súd Ie langs de vaarweg Súd Ie worden aangelegd. Het betreft hier uitsluitend de KRW-oeveren die op particuliere gronden (zijnde niet gronden in eigendom van overheden en It Fryske Gea) worden aangelegd en zo ver niet vallend binnen de begrenzing van het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) voor de realisatie van de kruising van De Centrale As met de Súd Ie. Het betreft de volgende dwarsprofielen uit bijlage 1 (de totale lengte bedraagt 1.138 m¹):

- dwarsprofiel 72 t/m 76 noordzijde (522 m¹)
- dwarsprofiel 120 t/m 124 zuidzijde (616 m¹)

De splitsing van de aanleg van KRW-oeveren in twee Projectplannen is gelegen in de planning. Met het eerdere Projectplan Water KRW-oeveren openbare gronden en It Fryske Gea kan zo snel mogelijk worden gestart met de aanleg van deze KRW-oeveren. Om een snelle start mogelijk te maken, zijn de gronden waarvoor verwerving van particulieren noodzakelijk is, in een apart Projectplan Waterwet gegoten.

1.5 Beleidskaders KRW-oeveren

In het beleid van Wetterskip Fryslân is vastgelegd waar KRW-oeveren worden aangelegd en hoe deze oeveren eruit moeten zien. Op de kaart 'Ecologisch belangrijke beken, kanalen en vaarten' is de Súd Ie opgenomen als 'Beek of ecologisch belangrijke vaart buiten de boezem'. Dit geldt voor de Súd Ie ten oosten van de Jellegat. Essentie van dit beleid is dat 50% van de watergang natuurvriendelijk wordt ingericht. Dit beleid is vastgesteld in 2013. De uitgangspunten voor de inrichting van de Súd Ie zijn vastgelegd vóór 2013. De Súd Ie voldoet hierdoor niet aan het huidige criterium van 50% natuurvriendelijk ingericht (besluit Dagelijks Bestuur Wetterskip Fryslân, 29 oktober 2013).

Ten aanzien van de Súd Ie heeft het waterschap de volgende doelstelling neergelegd (Waterbeheerplan 2010-2015):

- aanleg van 7,5 km natuurvriendelijke oever voor de KRW;
- of een equivalent in 2,25 ha;
- minimaal 75% van de KRW-opgave wordt gerealiseerd ten oosten van het Jellegat;
- maximaal 25% van de KRW-opgave wordt gerealiseerd ten westen van het Jellegat.

De dimensionering van de oeveren (breedte, taludhelling, onderwaterdiepte) moet voldoen aan de eisen die Wetterskip Fryslân hier aan stelt (zie verder hoofdstuk 3).

1.6 Leeswijzer

In dit projectplan wordt het volgende uiteengezet: Ligging en begrenzing van het plangebied (2), Beschrijving van de waterstaatswerken(3), Beschikbaarheid gronden (4), Effecten van het plan (5), Wijze waarop het werk wordt uitgevoerd (6), Te treffen voorzieningen (7), Legger², beheer en onderhoud (8), Samenwerking (9), Procedure (10).

---

² Artikel 5.4 Waterwet:

1. De aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder geschiedt overeenkomstig een daartoe door hem vast te stellen projectplan. Met de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk wordt gelijkgesteld de uitvoering van een werk tot beïnvloeding van een grondwaterlichaam.
2. Het plan bevat tenminste een beschrijving van het betrokken werk en de wijze waarop dat zal worden uitgevoerd, alsmede een beschrijving van de te treffen voorzieningen, gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk.
3. De legger (kunstwerken) is een besluit vanwege een waterschap waarin voor waterstaatswerken aangegeven wordt wie onderhoudsplichtig is en wat de onderhoudsplicht omvat.

2. Ligging en begrenzing plangebied

Dit Projectplan heeft betrekking op fase 1 van het project Súd Ie – Wetterfront Dokkum (2014 – 2017) en is van toepassing op het buitengebied. Dit betreft het traject van de Súd Ie van de grens van de bebouwde kom van Dokkum (Fugellân) tot aan Ezumazijl. De totale lengte van het traject bedraagt ca. 10 km. De beoogde werkzaamheden worden uitgevoerd in of op direct aanliggende particuliere gronden langs de Súd Ie. In bijlage 1 is een overzichtskaart toegevoegd.

De in dit Projectplan beschreven werkzaamheden vinden plaats op of nabij de kadastraal bekende percelen welke in onderstaande tabel 1 en op de kaartbeelden in bijlage 2 zijn vermeld.

Tabel 1: Kadastraal bekende percelen waarop werkzaamheden worden uitgevoerd

Reidswal	Ezumazijl	Wetterskip Fryslân
NKK02F370	EEX00K93	NKK02F262
NKK02F371	EEX00K92	AJM00G361
NKK02F372	EEX00K95	
NKK02F373		

In het buitengebied is de watergang Súd Ie grotendeels in eigendom bij Wetterskip Fryslân. Het deel van de Súd Ie vanaf Fugellân tot ongeveer de kruising met de N361 (Lauwersseewei) is in eigendom bij de gemeente Dongeradeel.

Maatregelen/waterstaatwerken waarop dit projectplan betrekking heeft zijn gelegen in of op eigendommen van twee particuliere eigenaren.

De bebouwde kom van Dokkum, de sluisen Oostervallaat (Dokkum) en Ezumazijl maken geen deel uit van dit projectplan. Het deel van de Súd waar de bruggen voor De Centrale As zijn gepland, maakt ook geen deel uit van het plangebied. Dit is ter hoogte van dwarsprofiel 24 t/m 28 (zie bijlage 1).

Alle overige oevers langs de Súd Ie buiten de in tabel 1 genoemde kadastrale percelen maken geen onderdeel uit van dit Projectplan.

3. Beschrijving van de waterstaatswerken

3.1 Inleiding

Onderstaand worden de aan te leggen of te wijzigen waterstaatswerken beschreven zoals vermeld in hoofdstuk 1 van dit Projectplan. De volgende algemene uitgangspunten liggen ten grondslag aan hieronder genoemde waterstaatswerken:

- bij het ontwerp van de oeverconstructies is rekening gehouden met bodemdaling door aardgaswinning (prognose 2050 inclusief marge, uitgegeven door de NAM in 2010);
- vanuit de KRW-opgave (Waterbeheerplan 2010-2015) dient 7,5 kilometer natuurvriendelijke oever te worden gerealiseerd of een equivalent in 2,25 ha. Het huidige beleid van Wetterskip Fryslân, zoals vastgesteld in het Dagelijks Bestuur van Wetterskip Fryslân op 29 oktober 2013, hanteert andere regels, namelijk dat de helft van een watergang natuurvriendelijk wordt ingericht. Het plan Súd Ie – Wetterfront Dokkum is tot stand gekomen voordat deze nieuwe regels van kracht zijn geworden;
- het bestaande areaal KRW-waarden (bijv. rietoevers) moet worden beschermd of gecompenseerd indien dit wordt vergraven of door gebruik als vaarweg wordt aangetast. (Beleidsnota Ecologie en Vis, vastgesteld door het Algemeen Bestuur van Wetterskip Fryslân op 3 april 2012);
- de compensatie van KRW-areaal dat langs de Súd Ie niet beschermd wordt of afgegraven wordt, vindt plaats in de vorm van paai- en opgroeigebieden.

Voor de locatiekeuze van de KRW-oever Súd Ie is de volgende trits gehanteerd:

1. aanleg zoveel mogelijk op eigen/openbare gronden;
2. daarna aanleg op gronden terreinbeheerders;
3. daarna aanleg op gronden particuliere eigenaren.

Er is gezocht naar een oplossingsrichting waarbij zoveel mogelijk is geprobeerd om het ruimtebeslag op de landbouwgrond zo laag mogelijk te houden in verhouding tot maatschappelijk aanvaardbare kosten.

Ten behoeve van de realisatie van KRW-oever in categorieën 1 en 2 is een apart projectplan Waterwet in procedure gebracht.

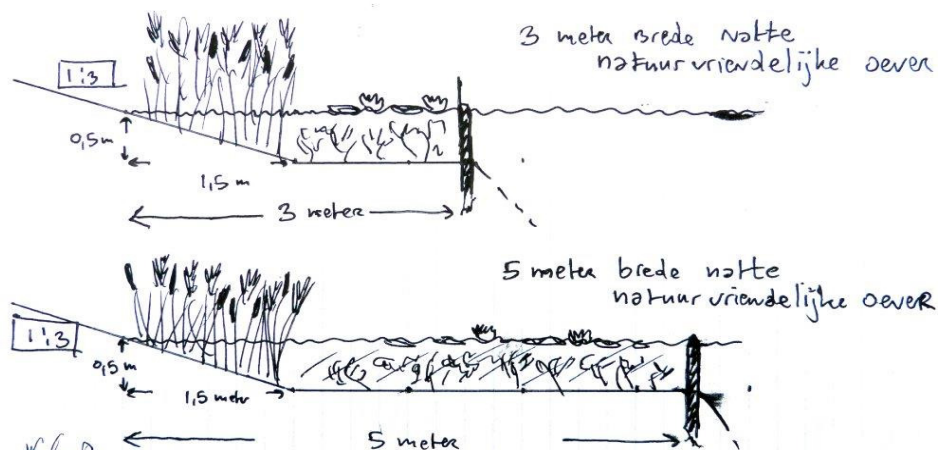
3.2 KRW-oever

Onder KRW-oever worden oever verstaan die worden aangelegd ter invulling van de KRW-opgave van Wetterskip Fryslân voor de periode 2009-2015. Deze oever voldoen aan gespecificeerde uitgangspunten van Wetterskip Fryslân aangaande breedte, taludhelling en waterdieptes. Het areaal dat meetelt voor de KRW-opgave bevindt zich in een waterdiepte tussen 0 en 70 cm. De uitgangspunten voor de aanleg van natuurvriendelijke oever zijn:

- het streven is om in kanalen en vaarten in te zetten op de inrichting van zoveel mogelijk km's in plaats van ha's natuurvriendelijke oever.
- een minimale breedte van het onderwaterdeel van 3 meter: waar dit kosteneffectief is en niet stuit op weerstand van oevereigenaren een breedte van 5 meter;
- hellingshoek onderwatertalud 1:2, tot op 1,5 meter uit de waterkant, daarna waterdiepte 50 tot 70 cm zodat daar geen rietgroei ontstaat;
- aanleg waar mogelijk landinwaarts om zoveel mogelijk extra berging te creëren;

- het gebruik van stortsteen als oeverbeschoeiing wordt vermeden, tenzij het echt niet anders kan.
- aanleg van oevers zoveel mogelijk aaneengesloten. In de eerste plaats is het vanuit de ecologie gewenst dat er voldoende aaneengesloten lengte ontstaat, omdat hiermee een ecologisch robuuster systeem ontstaat. Bijkomend effect is dat er een rustig beeld ontstaat voor de vaarrecreat.

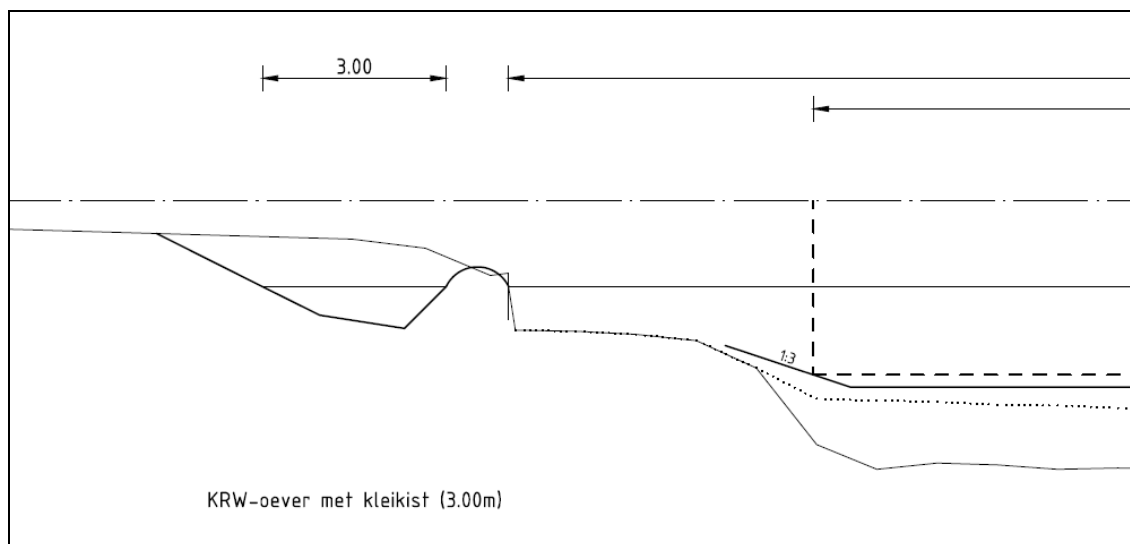
In het ontwerp worden verschillende typen KRW-oevers toegepast. Deze zijn onderstaand weergegeven. Zie verder bijlage 1 voor een overzichtskaart met toe te passen typen oevers en dwarsprofielen. Per type oever is aangegeven ter hoogte van welke dwarsprofielen deze wordt uitgevoerd en wat de totale lengte oever is. De hieronder genoemde typen KRW-oevers zijn gebaseerd op standaardprofielen die het waterschap hiervoor hanteert. Figuur 1 geeft deze standaardprofielen weer. De KRW-oevers in de Súd Ie zijn varianten op deze profielen. Het streefpeil in de Súd Ie is NAP -1,40 m met een bandbreedte van 10 cm.

Afbeelding 2: Standaardprofielen voor natte natuurvriendelijke oevers van 3 en 5 meter breed. Bron: Notitie Uitgangspunten ecologische inrichting en beheer watersystemen, Wetterskip Fryslân, 1 november 2014.

KRW-oevers nabij Reidswal

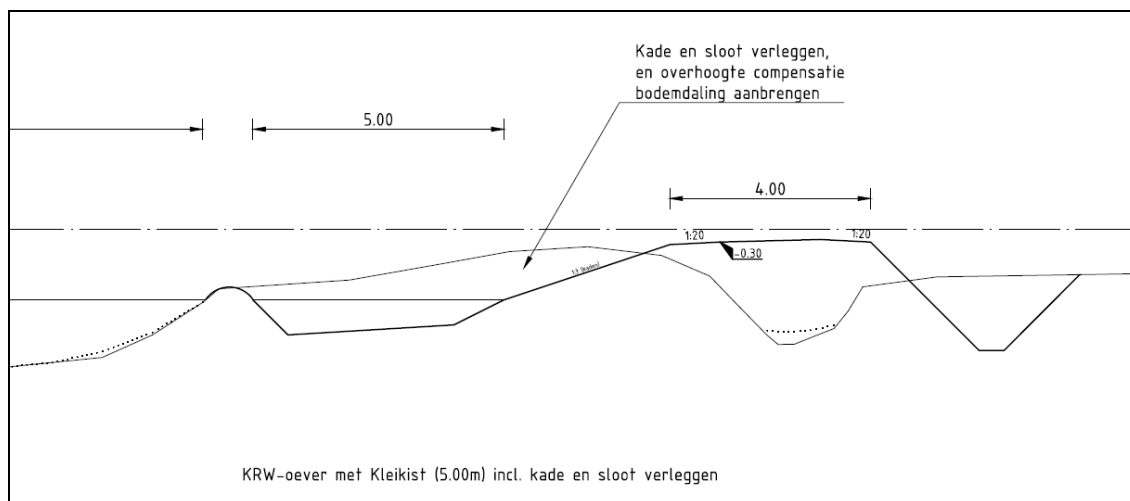
- Kleikist (3,00 m): natte natuurvriendelijke oever met een breedte van 3,00 m. Onderwaterdiepte 0,00 - 0,70 meter. Taludhelling 1:3. De oever wordt beschermd door een kleikist van 1 m breed op de waterlijn. De bestaande rietoever en kleikist blijven staan. De grond erachter wordt uitgegraven.
  - o dp 72-76 noordzijde
  - o totale lengte: 522 m1.

Afbeelding 3: Uitsnede van het principeontwerp ter plekke van dwarsprofiel 75

KRW-oever nabij Ezumazijl

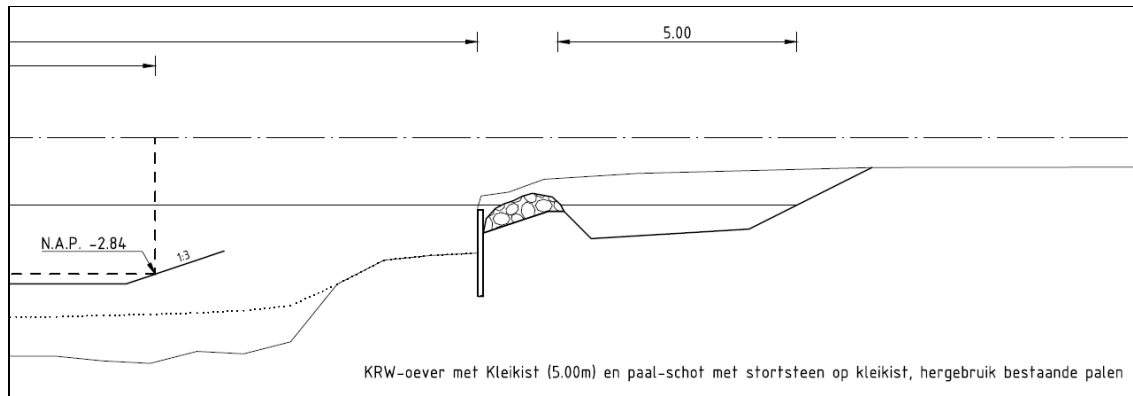
- Kleikist (5,00 m) inclusief sloot en kade verleggen: natte natuurvriendelijke oever met een breedte van 5,00 m. Onderwaterdiepte 0,00 - 0,70 meter. Taludhelling 1:3. De oever wordt beschermd door een kleikist van 1 m breed op de waterlijn. De bestaande rietoever en kleikist blijven staan. De grond erachter wordt uitgegraven. Hier wordt ter plekke van het eigendom de bestaande sloot en de lokale kade naar achteren verlegd, zie ook paragraaf 3.3)
  - o dp 120 - 123 zuidzijde
  - o totale lengte: 371 m1.

Afbeelding 4: Uitsnede van het principeontwerp ter plekke van dwarsprofiel 121

- Kleikist (5,00 m) en paal-schot met stortsteen op kleikist, hergebruik bestaande palen: natte natuurvriendelijke oever met een breedte van 5,00 m. Onderwaterdiepte 0,00 - 0,70 meter. Taludhelling 1:3. De oever wordt beschermd door een kleikist van 1 m breed op de waterlijn. De bestaande rietoever en kleikist blijven staan. De grond erachter wordt uitgegraven. Om het eroderen van de kleikist als gevolg van het draaien van het gemaal te voorkomen, wordt er stortsteen aangebracht op de kleikist. Voor de paal-schot-beschoeiing wordt gebruik gemaakt van de bestaande palen
  - o dp 124 zuidzijde

- o totale lengte: 245 m1.

Afbeelding 5: Uitsnede van het principeontwerp ter plekke van dwarsprofiel 124

Motivatie

Om te voldoen aan de doelstellingen voor (ecologische) waterkwaliteit i.v.m. de Kaderrichtlijn Water (KRW) is voor de Súd le gekozen voor het aanleggen van KRW-oevers. Met het 'Projectplan Waterwet KRW-oevers Súd le openbare gronden en It Fryske Gea' is door de initiatiefnemers geprobeerd zoveel mogelijk oeverlengte te realiseren op eigendommen van overheden en terreinbeherende organisaties. Hiermee is voorkomen dat er een te groot beroep moet worden gedaan op agrarische gronden.

In onderstaande tabel 2 is inzichtelijk gemaakt hoe de KRW-opgave voor de Súd le is opgebouwd en hoe beide Projectplannen Waterwet (particulier en openbaar) bijdragen aan de doelrealisatie.

- Het huidige KRW-beleid van Wetterskip Fryslân (besluit Dagelijks Bestuur Wetterskip Fryslân, 29 oktober 2013) schrijft voor dat voor wateren als de Súd le 50% van de totale oeverlengte moet worden voorzien van natuurvriendelijke oevers. Voor de Súd le houdt dit nieuwe beleid een opgave in van 10 km natuurvriendelijke oever (dus niet alleen gerekend vanaf Jellegat). Met de realisatie van Fase 1 van het project Súd le – Wetterfront Dokkum wordt een groot deel van deze opgave ingevuld, maar de opgave wordt niet geheel gerealiseerd. Wel wordt zoveel mogelijk lengte KRW-oever aangelegd, dus meer dan de oorspronkelijke opgave van 7,5 km) om zo zoveel mogelijk ook invulling te geven aan de nieuw geformuleerde beleidsopgaven. Met het opgestelde inrichtingsplan wordt in totaal 8,5 km KRW-oever gerealiseerd (veld C uit tabel 2).
- Zoals aangegeven mag maximaal 25% van de opgave ten westen van de Jellegat worden gerealiseerd en minimaal 75% ten oosten van de Jellegat. Deze verdeling is weergegeven in de velden **A en B** in onderstaande tabel 2.
- De velden **D tot en met F** geven aan welke lengtes worden gerealiseerd met het reeds in procedure gebrachte 'Projectplan Waterwet openbare gronden en IFG'.
- Dit leidt tot een resterende opgave welke voor onderhavig Projectplan Waterwet staat weergegeven in veld **H**: ca. 1,1 km (1.138 m1). De invulling hiervan is bovenstaand beschreven.
- Veld **G** is niet ingevuld, omdat deze opgave de KRW-oevers bij De Centrale As betreft. De oevers hier worden gerealiseerd met een Provinciaal Inpassingsplan. Hier wordt nog ca. 0,7 km KRW-oever gerealiseerd.
- Dit brengt het totaal op 8,5 km (veld C).

Tabel 2: Realisatie KRW-opgave Súd Ie

Projectonderdeel	Realisatie in km's ten westen van Jellegat	Realisatie in km's ten oosten van Jellegat	Totaal
Totaal Fase 1, inclusief particuliere eigenaren, paai- en opgroeigebieden en DCA conform inrichtingsplan	ca. 1,9 km A	ca. 6,6 km B	ca. 8,5 km C
Reeds in procedure gebracht: Projectplan Waterwet openbare gronden en IFG	ca. 1,3 km D	ca. 5,4 km E	ca. 6,7 km F
Resterende opgave: onderhavig Projectplan Waterwet particuliere gronden	G	ca. 1,1 km H	ca. 1,1 km I

De motivatie om 8,5 km te realiseren in plaats van de opgave van 7,5 km is gelegen in:

- Om zoveel mogelijk bij te dragen aan de verbetering van de ecologische waterkwaliteit. Op deze manier wordt getracht zoveel mogelijk luwe/ondiepe zones aan te leggen waar onderwater gedoken vegetatie tot ontwikkeling kan komen. Deze vegetatie draagt bij aan het zuiveren van het water in de Súd Ie. Voor vissen wordt op deze wijze zoveel mogelijk schuilgebied, foerageergebied en mogelijk ook paai- en opgroeigebied gerealiseerd. De Súd Ie is Noordoost-Fryslân een belangrijke verbindende schakel tussen het Lauwersmeer en de Friese Boezem. Daarnaast is een van de poldergebieden langs de Súd Ie (De Kolken Noord) een van de betere gebieden voor diadrome vis om op te groeien. In 2014 is een vispassage gerealiseerd tussen de Súd Ie en de polder De Kolken Noord. Het is belangrijk dat vissen op weg naar deze vispassage voldoende schuilgelegenheid wordt geboden. .
- Het realiseren van zoveel mogelijk aaneengesloten lengtes KRW-oever. Met het voorliggende ontwerp wordt hieraan invulling gegeven. Een groot deel van de oevers wordt aaneengesloten langs de noordzijde gerealiseerd, het overige deel langs de zuidzijde. Hierbij wordt de cultuurhistorische kwelderwal gerespecteerd. Voor de vaarrecreant levert dit een rustig beeld op. Ook voor de ecologie zijn robuuste lengtes KRW-oevers van groot belang.
- Het zo goed mogelijk invullen van de huidige beleidsopgave van 10 km, gebaseerd op de 50% natuurvriendelijke inrichtingen van ecologische belangrijke beken, kanalen en vaarten. 8,5 km is binnen de huidige financiële kaders en fysieke omstandigheden het hoogst haalbare aantal kilometers.

KRW-oevers nabij Reidswal

Nabij de Reidswal wordt ca. 0,5 km KRW-oever landinwaarts gerealiseerd. Dit is noodzakelijk omdat:

- Op deze wijze de KRW-oevers langs de noordzijde van de Súd Ie zo lang mogelijk wordt doorgetrokken tot aan de cultuurhistorische kwelderwal.
- Conform het huidige beleid van het waterschap heeft aanleg KRW-oevers langs één zijde de voorkeur. Daarnaast heeft aanleg op eigen eigendommen of die van terreinbeheerders de voorkeur. Deze mogelijkheden zijn al benut in het projectplan openbare gronden en IFG. De cultuurhistorische kwelderwal blijft onaangetast. Daarnaast is de opgave van 25% KRW-oevers ten westen van de Jellegat al ingevuld. Met andere woorden, de locatie Reidswal (tezamen met Ezumazijl) is de enige logische optie voor het realiseren van een KRW-oever.

- Het aanbrengen van een oever landinwaarts bijdraagt aan het vergroten van het oppervlak open water. Dit is van belang in verband met de klimaatverandering. Het Súd le watersysteem wordt hiermee robuuster.

KRW-oever nabij Ezumazijl

Nabij Ezumazijl wordt ca. 0,6 km KRW-oever landinwaarts gerealiseerd. Dit is noodzakelijk omdat:

- Conform het huidige beleid van het waterschap heeft aanleg KRW-oever langs één zijde de voorkeur. Daarnaast heeft aanleg op eigen eigendommen of die van terreinbeheerders de voorkeur. Deze mogelijkheden zijn al benut in het projectplan openbare gronden en IFG. De cultuurhistorische kwelderwal blijft onaangetast. Daarnaast is de opgave van 25% KRW-oever ten westen van de Jellegat al ingevuld. Met andere woorden, de locatie Ezumazijl (tezamen met Reidswal) is de enige logische optie voor het realiseren van een KRW-oever.
- De eerste strook grond direct langs de Súd le is reeds in eigendom van gemeente Dongeradeel. Door landinwaarts verplaatsen van kade en sloot op dit traject is slechts een relatief kleine hoeveelheid grond benodigd.
- Er wordt zoveel mogelijk een aaneengesloten lengte KRW-oever gerealiseerd langs de zuidzijde van de Súd le. Op het eerste deel van het traject ligt de KRW-oever aan de noordzijde, op het laatste deel van de Súd le op de zuidzijde vanaf de lester Ried tot aan Ezumazijl. Lange aaneengesloten lengtes geven een rustiger beeld voor de vaarrecreant en zijn ecologisch effectiever. Bovendien kan het beheer en onderhoud meer kosteneffectief worden uitgevoerd.
- Het aanbrengen van een landinwaarts geplaatste oever de lijn doortrekt die ook op de dwarsprofielen 104-120 zuidzijde ter plekke van de eigendommen van It Fryske Gea wordt gerealiseerd. Het oevertype verspringt niet, waardoor het beeld rustiger is.
- Het aanbrengen van een landinwaartse oever kosteneffectiever is. De Súd le ter plekke van de dwarsprofielen 120-124 zuidzijde is relatief diep. Er zou er veel grond moeten worden aangebracht om de oever in 'den natte' aan te leggen, hetgeen dit tot een dure optie zou maken.
- Het aanbrengen van een landinwaartse oever kosteneffectiever is. In aanvulling op bovenstaande argumentatie zou een oever in 'den natte' op deze locatie aangebracht, door de werking van het gemaal Dongerdielen continu eroderen. De oeverconstructie wordt hierdoor instabiel en er zou doorlopend grond moeten worden aangebracht om de vorm van de oever te behouden. Het plaatsen van een beschoeiing ter plekke is erg kostbaar en vanuit dat oogpunt niet wenselijk. Door landinwaarts te gaan wordt de oever aangebracht op een stabiele ondergrond. Om erosie tegen te gaan wordt stortsteen aangebracht.

3.3 Verwerking grond in lokale kaden

Langs de Súd le liggen plaatselijk lokale kaden. Deze kaden zijn in eigendom bij de aanliggende eigenaren. Ter plekke van de dwarsprofielen 120-123 wordt de uit de KRW-oever vrijkomende grond verwerkt in de te verleggen achterliggende lokale kade, die hiermee direct opgehoogd wordt ter compensatie van de reeds opgetreden en nog op te treden bodemdaling. Om de aanleg van de KRW-oever mogelijk te maken, wordt de kade ter plekke naar achteren gelegd. Ter plekke van de dwarsprofielen 120-123 wordt ook de sloot naar achteren gelegd zodat een blijvende afwatering en drooglegging is gewaarborgd. .

Deze ophoging van kaden zijn een uitzondering op een afspraak tussen Wetterskip Fryslân en het Programmabureau Súd le om verhoging van lokale kaden niet op te nemen in het project.

Ter plekke van de dwarsprofielen 120 t/m 123 zuidzijde wordt de vrijkomende grond uit de aanleg van de KRW-oever ter plekke volledig verwerkt in de kade. Talud buitenzijde 1:3, talud binnenzijde afhankelijk van de te verwerken hoeveelheid grond. De afkeurhoogte is vastgesteld op NAP -0,47 m. De aanleghoogte ligt in verband met zetting en klink op NAP -0,12. De kruinbreedte ter plekke

van dwarsprofielen 120-123 bedraagt 4 meter. Dit om de mogelijkheden voor de aanleg van een fietspad in de toekomst open te houden. (zie ook afbeelding 4).

Motivatie

Het verplaatsen van de genoemde lokale kade is noodzakelijk om de aanleg van het gewenste areaal KRW-oever te realiseren. Er wordt zo veel mogelijk werk-met-werk gemaakt door vrijkomende grond te verwerken in de achterliggende kade. Hierbij wordt direct de opgave vanuit bodemdaling meegenomen in de werkzaamheden.

4. Beschikbaarheid gronden

4.1 Eigendom huidige situatie

De watergang Súd Ie is in eigendom van Wetterskip Fryslân. De aanliggende gronden waarop de KRW-oeverers zoals genoemd in hoofdstuk 3 worden aangelegd zijn in eigendom bij twee private eigenaren. De eigendommen staan weergegeven in tabel 1 op de kaartbeelden in bijlage 2.

4.2 Eigendom toekomstige situatie

Voor de realisatie van de in dit Projectplan in hoofdstuk 3 genoemde werken is het bereiken van overeenstemming over de inrichting door het Programmabureau Súd Ie met de grondeigenaren vereist. De overeenstemming over de inrichting kan worden geregeld door het sluiten van een gebruiksovereenkomst waarin tevens de hoogte van schadeloosstelling wordt opgenomen.

Op de percelen kadastraal bekend als NKKo2F 370 tot en met 373 is het gebruik van een strook grond met een breedte 5,26 meter over een lengte van 522 meter noodzakelijk (zie ook bijlage 2).
Op de percelen kadastraal bekend als EEXooK 92 en 93 is het gebruik van een strook grond met een breedte 7,28 meter over een lengte van 409 meter noodzakelijk (zie bijlage 2)
Op het perceel kadastraal bekend als EEXooK 95 is het gebruik van een strook grond met een breedte 8,32 meter over een lengte van 207 meter noodzakelijk (zie bijlage 2).

Het sluiten van de overeenkomsten over de in te richten gronden wordt gedaan door het Programmabureau Súd Ie.

Indien er onverhoopt geen overeenstemming kan worden bereikt met een grondeigenaar, kan de gedoogplicht als bedoeld in de Waterwet ingezet worden om de werken toch uit te kunnen voeren. Voor de eventuele schade wordt een eenzijdig schadebesluit genomen.

5. Effecten van het Projectplan

De positieve effecten van dit Projectplan zijn:

- Door de aanleg van KRW-oeveren wordt invulling gegeven aan de KRW-doelstellingen van Wetterskip Fryslân en vindt er uitbreiding van het oppervlak open water buiten de boezem plaats.
- Effecten van bodemdaling op de oever door aardgaswinning worden gecompenseerd.

De negatieve effecten van dit plan zijn:

- De uitvoering van de waterstaatswerken heeft (tijdelijk) effect op weidevogelpakketten die eigenaren afsluiten met de provincie. Met eigenaren op wie dit betrekking heeft, zijn gesprekken gevoerd. Zij worden door het projectbureau Súd Ie – Wetterfront Dokkum gecompenseerd.
- Voor de aanleg van de KRW-oeveren is het tijdelijk gebruik van rij- en werkstroken noodzakelijk. Dit betekent dat het huidige gebruik van de stroken als landbouwgrond teniet gaat. Eigenaren worden schadeloos gesteld.
- De uitvoering van de werkzaamheden kan tijdelijk hinder voor gebruikers en omwonenden veroorzaken.

6. Wijze waarop het werk wordt uitgevoerd

De onder hoofdstuk 3 vermelde werkzaamheden starten op 1 juni 2015. Dat geldt voor het hele werk. De KRW-oeveren particulier worden als laatste uitgevoerd. Afhankelijk van het verloop van de procedures betreft dit in het najaar 2015, dan wel begin 2016. De KRW-oeveren moeten vanwege een subsidie uiterlijk 1 december 2015 zijn gerealiseerd.

De werkvolgorde wordt in overleg met de aannemer vastgesteld. Als deze werkvolgorde bekend is, worden rechthebbenden (perceeleigenaren) hierover geïnformeerd. Tevens worden er tussen het Projectbureau en de aannemer afspraken gemaakt over;

- Verkeersveiligheid tijdens de uitvoering (afstemming provinciale Waterstaat provincie Fryslân waarvan tevens vergunning zal worden aangevraagd).
- Bereikbaarheid van woningen en agrarische gronden tijdens de werkzaamheden.
- Eventuele afzetting van bouwterreinen e.d. (voorkómen gevaarlijke situaties).
- Werkstroken ten behoeven van transport grond en bagger.
- Over weidevogelpakketten.

Met deze afspraken wordt beoogd overlast die belanghebbenden kunnen ondervinden, ten gevolge van de werkzaamheden, zoveel als mogelijk te beperken. Over de concrete invulling van de afspraken worden rechthebbenden, na het verlenen van de opdracht aan de aannemer geïnformeerd.

7. Te treffen voorzieningen

7.1 Beperken nadelige gevolgen van het plan

De maatregelen ter voorkoming, ongedaan maken of beperken van blijvende nadelige gevolgen van dit plan zijn:

- De vrijkomende grond wordt getransporteerd naar een depot of wordt ter plekke op de kant verwerkt.
- De te verleggen kade ter plekke van dwarsprofiel 120-123 krijgt in verband met af- en ontwatering een achterliggende sloot.

7.2 Beperken nadelige gevolgen van de uitvoering

De maatregelen ter voorkoming, ongedaan maken of beperken van mogelijke nadelige gevolgen van de uitvoering zijn:

- De werkzaamheden worden uitgevoerd tussen 7.00 – 17.00 uur op werkdagen.
- Het transport van grond wordt overgelaten aan de aannemer. Bij transport over water zal er aandacht moeten zijn voor de nadelige gevolgen als gevolg van de geringe waterdiepte. Te denken valt aan vertroebeling van water, flauwe vis. Daarnaast zijn grootte en vermogen van duwbakken een aandachtspunt.
- Als dit voor de uitvoering van het werk nodig is, ter beoordeling van het Programmabureau, wordt gebruik gemaakt van rijplaten of een bepaling ten aanzien van insporing en/of drukbelasting. De aanvoerroutes worden hierbij zo kort als mogelijk aangelegd. Eventueel hierdoor ontstane structuurschade herstelt het Programmabureau Súd Ie – Wetterfront Dokkum.

7.3 Financieel nadeel

Om het werk te kunnen maken is het tijdelijk gebruik van rij- en werkstroken noodzakelijk. De eigenaar/gebruikers van betreffende percelen ontvangen voor het tijdelijk gebruik een schadevergoeding conform de Nadeelcompensatieverordening en de Schadevergoedingsregeling Waterstaatswerken van Wetterskip Fryslân. Deze is in te zien op de site van Wetterskip Fryslân. Voorafgaand aan de uitvoering wordt met eigenaren/gebruikers overleg gevoerd over het tijdelijk gebruik. Afspraken over het tijdelijk gebruik worden vastgelegd in een gebruiksovereenkomst waarin ook de schadevergoeding is geregeld.

Voor het overige geldt dat in de voorbereiding bij het opstellen van dit projectplan er op basis van artikel 3:4 Awb een belangenafweging heeft plaatsgevonden. De nadelige gevolgen van het besluit en de wijze waarop deze ongedaan of beperkt worden staan beschreven in dit besluit (Projectplan). Bij de besluitvorming is geconstateerd dat de nog aanwezige nadelige gevolgen niet onevenredig zijn in verhouding met de met het besluit te dienen doelen (verbeteren waterkwaliteit en realiseren vaarroute).

Mocht echter een belanghebbende menen dat hij, ondanks deze belangenafweging, onevenredige schade heeft geleden ten gevolge van dit besluit (projectplan) dan kan hij op basis van artikel 7.14 Waterwet een verzoek tot schadevergoeding indienen bij het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân. In een voor bezwaar en beroep vatbaar besluit wordt vervolgens een beslissing genomen op het ingediende verzoek.

8. Legger, beheer en onderhoud

8.1 Legger

De legger is het besluit dat een waterbeheerder vaststelt op basis van artikel 5.1 Waterwet en artikel 78 lid 2 Waterschapswet. Vastgelegd wordt ligging, vorm, afmeting en constructie van waterstaatswerken. Verder wordt vastgelegd wie onderhoudsplichtige is en wat de onderhoudsplicht inhoudt. Voor de onder hoofdstuk 3 beschreven waterstaatswerken wordt de legger, na aanleg van de werken, gewijzigd voor:

- Voor het model KRW-oever (natte natuurvriendelijke oevers, alle types) komt het gewone (rietmaaien in de winter) en buitengewone onderhoud (uitkrabben van KRW-oevers) bij Wetterskip Fryslân.
- Lokale kaden ter plekke van de dwarsprofielen 120-123

Dit Projectplan heeft geen gevolgen voor de verschillende waterschapsheffingen.

8.2 Onderhoudsplichtigen

KRW-oevers

In hoofdwateren buiten de Friese boezem, zoals de Súd Ie, maait het waterschap alleen rietzones (natte) natuurvriendelijke oevers smaller dan 5 meter met een frequentie van eens in de 3 jaar (gewoon onderhoud). Het waterschap maait zowel het droge als het natte deel. Het droge deel van het talud betreft winteronderhoud aan de hoofwatergang. Het natte deel betreft onderhoud aan de (natte)NVO. Het waterschap maait alleen het droge deel van schuine taluds van hoofdwateren buiten de boezem, wanneer dit nodig is om voldoende waterafvoer te garanderen. Voor het in hoofdwateren buiten de boezem vrijkomende maaisel van riet en andere waterplanten uit onderhoud hebben de gerechtigden aanliggende eigenaren van oevers een ontvangstplicht conform de Keur.

Eens in de 12 jaar, mits dat voldoet en de baggercyclus daarmee afdoende is, vindt er buitengewoon onderhoud plaats in de vorm van het uitkrabben van de KRW-oevers waarbij deze oevers weer min of meer in de oorspronkelijke vorm (diepte) worden terug gebracht.

Op dit moment is nog niet bekend of de aard en de omvang van materiaal uit onderhoud (gewoon en buitengewoon) bovenmatig is op de ontvangstplicht. De komende 3 jaar wordt een onderzoek uitgevoerd naar de aard en omvang van onderhoudsmateriaal uit (natte) NVO's. Op basis hiervan zal het bestuur van het waterschap vaststellen of er gebruik zal worden gemaakt van de ontvangstplicht NVO's. Wanneer er onevenredig nadeel is bestaat er aanspraak op schadevergoeding voor de aanliggende eigenaren.

Kaden

Het betreft in dit Projectplan de lokale kade ter plekke van de dwarsprofielen 120-123. In de keur is vastgelegd dat waterstaatswerken moeten worden onderhouden; daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen gewoon en buitengewoon onderhoud.

Lokale kaden zijn ook waterstaatswerken, de regeling van de onderhoudsplicht geldt ook voor lokale kaden.

9. Samenwerking

Wetterskip Fryslân werkt in het project Súd Ie – Wetterfront Dokkum samen met de gemeente Dongeradeel en de provincie Fryslân (zie ook hoofdstuk 1). Met deze partijen heeft nauw overleg plaatsgevonden over maatregelen genoemd in dit Projectplan. De gemeente Dongeradeel wordt opdrachtgever voor de maatregelen genoemd in dit Projectplan.

10. Procedure

10.1 Algemeen

In de voorbereidingsfase heeft er intensief overleg plaats gevonden met de betrokken overheidspartijen, grondgebruikers en aanwonenden over het ontwerp van de waterstaatswerken (natuurvriendelijke oever, duurzame oevers en baggeren) en de voorgenomen aanleg/wijziging. Met de gemeente Dongeradeel, provincie Fryslân heeft overleg plaats gevonden over in- en toepassing van de waterstaatswerken. De noodzakelijke vergunningen en/of ontheffingen worden tegelijkertijd met dit plan aangevraagd. Via persberichten en persoonlijk overleg met aanliggende eigenaren en gebruikers wordt de streek geïnformeerd over de werkzaamheden. Tevens zal er op de website van het project Súd Ie – Wetterfront Dokkum actuele informatie worden geplaatst over het project.

10.2 Inspraak

- Dit projectplan is door het Dagelijks Bestuur (DB) van Wetterskip Fryslân op 25 augustus 2015 inspraakrijp verklaard.
- Na inspraakrijpverklaring (exacte datum wordt vermeld in advertentie) kunnen belanghebbenden en ingezetenen van het beheergebied van Wetterskip Fryslân een zienswijze (bezwaren/bedenkingen/aanvullingen op het plan) indienen tegen het ontwerp-projectplan.
- Op basis van deze zienswijzen wordt een antwoordnota(reactie) opgesteld, eventueel voorafgaande aan georganiseerde hoorzittingen.
- Het projectplan, inclusief antwoordnota, wordt daarna door het DB definitief vastgesteld - in de vorm van een besluit - met inachtneming van de ingediende zienswijzen. De bekendmaking van het besluit vindt plaats per advertentie en via website: www.wetterskipfryslan.nl (kennisgevingen en bekendmakingen).
  - Tegen dit besluit, definitieve vaststelling, staat beroep open bij de rechtbank, voor diegenen die een zienswijze tegen het projectplan hebben ingediend. Hierna kan eventueel hoger beroep worden ingediend bij de Raad van State.
- Het indienen van beroep staat uitvoering van het projectplan niet in de weg. Wil men voorkomen dat onomkeerbare handelingen worden verricht dan dient een voorlopige voorziening te worden aangevraagd bij de rechtbank (voorzieningenrechter) of de voorzitter van de Raad van State (al naar gelang de procedure is gevorderd).
- Op de vaststelling van dit projectplan is afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat belanghebbenden in het beroepsschrift moeten aangeven welke beroepsgronden zij aanvoeren tegen het besluit. Na afloop van de termijn van 6 weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd.

Bijlagen

Bijlage 1 - Typen KRW-oeveren t.p.v Reidswal en Ezumazijl

- Dwarsprofielen 72-76 noordzijde Súd Ie (Reidswal)
- Dwarsprofielen 120-124 zuidzijde Súd Ie (Ezumazijl)

Bijlage 2 - Grondaankopen t.p.v. Reidswal en Ezumazijl

- Grondaankopen t.p.v. dwarsprofielen 72-76 noordzijde Súd Ie (Reidswal)
- Grondaankopen t.p.v. dwarsprofielen 120-123 zuidzijde Súd Ie (Ezumazijl)
- Grondaankopen t.p.v. dwarsprofielen 124 zuidzijde Súd Ie (Ezumazijl)